

בית משפט השלום ברחובות

ת"א 41421-04-19 זוהר נ' עמי

תיק חיצוני:

לפני **כבוד השופטת אדנקו סבחת- חיימוביץ**

התובע **אלירן זוהר**
ע"י ב"כ עוה"ד מיכה אהרוני

נגד

הנתבע **מלכה עמי**
ע"י ב"כ עוה"ד משה אלקלעי

פסק דין

לפניי תביעה כספית בסך 100,000 ₪ בגין לשון הרע.

1. התביעה הוגשה בגין הודעה שפרסם הנתבע בקבוצה ביישומון ווצאפ שהפעיל התובע עבור לקוחותיו. התובע עוסק בתחום תיאום השתלות שיער בטורקיה והנתבע ביצע השתלת שיער במהלך ינואר 2019.
2. הנתבע לא חלק על שליחת ההודעה וטען, כי אין מדובר בלשון הרע אלא בביקורת והבעת דעה אודות שירות לקוי שניתן לו על ידי התובע.

העובדות שאינן במחלוקת

3. ביום 24.3.2019 רשם הנתבע בקבוצה שהפעיל התובע ביישומון ווצאפ (להלן: "הקבוצה") הודעה ובה נרשם כך (להלן: "ההודעה"):
"שלום לכולם:

בעקבות ההשתלה שעשיתי באסתי פאלס בניצוחו של אלירן הבנתי שנפלתי בפח...
לדעתי אנחנו היינו החברה השניים שיצאו להשתלה ועלינו למדו לקחים. העיקוב בשדה התעופה של שעתיים בגלל שהמוניות לא הגיעו לא יודע למה. לא היה תוכנית מסודרת מי מה וכמה.

בהשתלה עצמה אלירן לא היה איתנו ואפילו לא טרח להודיע שהוא חוזר לארץ ולא כפי שהבטיח שהוא נוסע איתנו ונשאר איתנו.

הבנתי מחברים שעיקר העבודה של אלירן זה לעמוד מול הרופאים בקליניקה ולהילחם שיוציאו לנו כמה שיותר זקיקים ולא כפי שעשו לי השאירו לי את כל איזור הכיפה ריק וזה המטרה שנסעתי לחסות את הכיפה.

בית משפט השלום ברחובות

ת"א 41421-04-19 זוהר נ' עמי

תיק חיצוני:

אחרי זה הזלזול של החברה שהשתילו את השיער צוחקים ביניהם בזמן ההשתלה שאתה כאוב וריח של סיגריות בידיים שלהם זאת אומרת סטריליות של מקום השתלה לא היה. בסוף ההשתלה הייתי צריך לשלם 100 דולר ולתת אותם לג'וזף (הערבי) ובאתי לשלם בכרטיס אשראי והוא אמר לי והסתכל בעיניים שלי במבט של שונא יהודים ואומר לי: "אתה לא חוזר לארץ בלי 100 דולר במזומן" ולא היה לי ברירה לכן אהוד הלווה לי כסף ושילמתי לו.

בנוסף לא קיבלנו שום הסבר על ההחלמה הממושכת והכואבת הזאת ובסופו נשארנו לבד. אני מכין תביעה גם לקליניקה בטורקיה וגם לאלירן מי שרוצה להצטרף יפנה אלי בפרטי".

להודעה צורפה תמונה ובתחתיה נרשם "זה התמונה שנשלחה לאלירן לבצע ההשתלה" ולאחריה הוספה תמונה נוספת ונרשם "זה אחרי ההשתלה המקום נשאר ריק ושומם" ולאחריה הודעה נוספת "עד טורקיה תנסע תשלם תאכל חרה ובסוף גם אין השתלה כי אלירן היה צריך לחזור לארץ" (נספח ג לתצהיר התובע) (טעויות כתיב במקור).

4. לאחר משלוח ההודעות לעיל ובטרם מענה של מי מחברי הקבוצה, הוסר הנתבע מהקבוצה.

דין והכרעה

5. לאחר שנתתי דעתי לכתבי הטענות על נספחיהם, ראיות הצדדים והעדויות שוכנעתי, כי דין התביעה להידחות.

6. חוק איסור לשון הרע תשכ"ה-1965 (להלן: "החוק") מעגן את המסגרת הנורמטיבית של דיני לשון הרע. סעיף 1 לחוק מגדיר "לשון הרע" מהי:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח

ידו או במקצועו;

(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או

מוגבלותו".

7. החוק אף קובע הגנות למי שנקבע שביצע פרסום ואלה מנויות בסעיפים 13-15 לחוק.

בית משפט השלום ברחובות

ת"א 41421-04-19 זוהר נ' עמי

תיק חיצוני:

8. ההכרעה בשאלת חיובו של נתבע בעילה של לשון הרע נבחנת בהליך הכולל ארבעה שלבים, כפי שנפסק על ידי בית המשפט העליון בע"א 751/10 פלוני נגד ד"ר אילנה דיין-אורבך (8.02.12), עמ' 108):

"תרשים הזרימה בתביעות לשון הרע הוא כלהלן: בשלב הראשון נבחנת השאלה אם הביטוי מהווה לשון הרע על פי אחת מארבע החלופות בהגדרה שבסעיף 1 לחוק, והאם מתקיים יסוד הפרסום כמשמעותו בסעיף 2 לחוק. רק אם התשובה חיובית עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הביטוי נהנה מאחת החסינויות המוחלטות (פרסומים מותרים) הקבועות בסעיף 13 לחוק... אם לא כן, אנו עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הפרסום מוגן על פי אמת המידה הקבועה בסעיף 14 לחוק על שתי רגליה - אמת בפרסום ועניין ציבורי. אם הפרסום אינו נהנה מהגנה זו, יש להמשיך ולבחון אם הפרסום מוגן בתום ליבו של המפרסם, בגדר אחת מהחלופות הקבועות בסעיף 15 לחוק במשולב עם חזקות תום הלב בסעיף 16. היה ונתברר כי הפרסום אינו נהנה מהגנת סעיף 14 או מהגנת סעיף 15, או-אז עוברים לשלב הרביעי של הסעדים".

בהתאם, בענייננו, יש להכריע בשאלות שלהלן, על פי השלבים האמורים, כאשר רק תשובה חיובית תביא להמשך הבדיקה בשלבים הבאים: (א) האם מדובר בלשון הרע; (ב) האם מדובר בפרסום מצד הנתבע; (ג) האם חלה איזו מההגנות בחוק; (ד) האם מגיע לתובע סעד.

9. חוק איסור לשון הרע נועד ליצור נוסחה המאזנת בין ערכים וזכויות; זכותו של אדם לשם טוב ולפרטיות אל מול חופש הביטוי. לגיבוש עוולה בגין לשון הרע, אין צורך להוכיח, כי האדם הושפל או בווה בפועל בעקבות ההתבטאויות הפוגעניות, די בכך שהפרסום עלול היה להביא לתוצאה כזו (ע"א (י-ם) 1003/96 מיכאל בן חורין נ' רן לוי (23.9.98)).

10. את הביטויים מושא התביעה יש לפרש באופן אובייקטיבי. דהיינו, כיצד הקורא הסביר היה מפרש אותם ומה הייתה השפעת הפרסום על אותו קורא סביר. פרשנות זו נשענת על מובנם של הדברים בפרסום והן על האמור "בין השורות", הכל בהתאם להוראות החוק והפסיקה. וכך נקבע בע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' אילון לוני הרציקוביץ' (4.3.04), פסקה 9):

"ניתוח ביטוי במסגרת עוולת לשון הרע נעשה בארבעה שלבים: בשלב הראשון, יש לשלוף מתוך הביטוי את המשמעות העולה ממנו לפי אמות המידה המקובלות על האדם הסביר, כלומר יש לפרש את הביטוי באופן אובייקטיבי, בהתאם לנסיבות החיצוניות וללשון המשתמעת. בשלב השני, יש לברר, בהתאם לתכלית החוק לאיזונים חוקתיים, אם מדובר בביטוי אשר החוק מטיל חבות בגינו, בהתאם לסעיפים 1 ו-2 לחוק...".

בית משפט השלום ברחובות

ת"א 41421-04-19 זוהר נ' עמי

תיק חיצוני:

ביחס לשלב הראשון, יש לבחון את הביטוי בהתאם לסטנדרט אובייקטיבי של האדם הסביר מבלי שנלקחים בחשבון כוונת המפרסם, או האופן בו הבין הנפגע את הפרסום (ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל בע"מ (24.2.77), ע"א 334/89 רבקה מיכאלי נ' בלה אלמוג (20.12.92) וע"א 1104/00 דוד אפל נ' איילה חסון (10.1.02)).

11. השאלה הניצבת בפניי היא האם ההודעה שנשלחה בקבוצה מהווה פרסום העולה כדי לשון הרע או ביקורת והבעת דעה המוגנים על פי החוק.

12. לטענת התובע, הנתבע ביצע את הפרסום על מנת לפגוע בשמו הטוב ובמקור פרנסתו. בתמיכה לכך צירף התובע את נספח ז' לתצהירו לפיו בעקבות ההודעה לא הייתה לו כל הכנסה בחודשים מרץ ואפריל 2019. עוד טען התובע, כי המניע והרצון לפגוע בו היו על רקע חילוקי דעות בין הנתבע לגולן, אחיו של התובע (להלן: "גולן").

13. אקדים את המאוחר ואומר כבר עתה, כי התובע לא צירף כל אסמכתא מרואה חשבון לפגיעה בהכנסותיו ואין לתת כל משקל לנספח ז', שאף התובע לא ידע לומר מי ערך אותו. מובן מאליו, כי לא יכולה להיטען טענה לפגיעה בהכנסה ביחס לחודש מרץ 2019 כולו כאשר הפרסום התבצע אך ביום 24.3.19.

התובע אישר את האמור בסעיף 15 בתצהירו, כי הפרסום והודעות נוספות ששלח לו הנתבע "פגעו באופן ישיר וקיצוני בפרנסתי" וטען, כי הייתה לו עבודה מרובה עד לאיומים מצד הנתבע בחודש מרץ 2019. לדבריו, הנתבע איים גם באמצעות מקדם אתרים שנתן שירות לנתבע במקום גולן ובהודעות נוספות. דין הטענה לאיומים להידחות, שכן עילה התביעה היא בהתאם לחוק איסור לשון הרע בלבד.

עוד טען התובע, שהייתה ירידה בכמות הפניות הטלפוניות לעסק שלו, אך הדבר לא הוכח בשום דרך ולכן אף דין טענה זו להידחות. משכך הבחינה תהיה האם הוכח פרסום המהווה לשון הרע בגינו יש לפסוק פיצוי ללא הוכחות נזק בהתאם לסעיף 7 לחוק.

14. התובע טען בסעיף 2 לתצהירו, שהפרסומים היו במשך תקופה ובעדותו בפניי טען שמדובר בפרסומים ממושכים, וכי הדבר הובא לידיעתו על ידי אנשים שהתקשרו אליו, לאחר פרסומים באינטרנט, אך אין לו את הפרסומים עצמם. לא סביר שהתובע לא ביקש לקבל עותק מאותם פרסומים כדי להגן על שמו או לכל הפחות כדי לצרפם לתביעה שהוגשה ממילא בתוך פחות מחודש ימים ממועד פרסום ההודעה. מדובר בגישה גישה מפריזה שאין לקבלה.

בית משפט השלום ברחובות

ת"א 41421-04-19 זוהר נ' עמי

תיק חיצוני:

- לפיכך, התביעה מתייחסת לפרסום אחד בלבד, מיום 24.3.19, שלא הוכח נזק כלכלי בגינו, בקבוצה סגורה.
15. כאמור, הנתבע לא חלק על הדברים שנרשמו באותה הודעה וטען, כי מדובר בדברי ביקורת עקב שירות לקוי שקיבל מהתובע.
16. התובע ביקש להיבנות מתמלול שתי שיחות עם הנתבע שהתקיימו לאחר ההשתלה בינואר 2019. האחת, מיום 7.3.19 בה בירך הנתבע את התובע לרגל יום הולדתו והשנייה, מיום 7.2.19.
17. לטעמי, בתמלול השיחה מיום 7.2.19 יש לתמוך בגרסת הנתבע, כפי שאף העיד בפניי כי אין לו טענות לתובע במישור האישי שכן הוא מעריך אותו ואולם יש לו טענות לגבי טיב השירות שניתן לו.
- בעדותו בפניי טען הנתבע, כי אף היום הוא סבור שהתובע הוא אדם טוב וערכי, אך השירות שניתן לו היה שירות גרוע. הנתבע הסביר, כי לא ניתנו הסברים מספיקים לגבי מהלך ההשתלה והכאבים הנלווים. ב"כ התובע טען, כי מדובר בגישה מיתממת של הנתבע ואולם אני סבורה אחרת. התמלול שהוגש על ידי התובע בדבר השיחה מיום 7.2.19 יש בו לחזק את עדותו של הנתבע בפניי לפיה הוא עושה הפרדה בין הערכתו לתובע כאדם לבין התלונות לגבי השירות שזה סיפק.
18. בתמלול מיום 7.2.19 מובאים דבריו של הנתבע בלבד, כך שלא ברור השיח המלא בין השניים, אך נרשם כך מפי הנתבע:
- "אני מבין הרבה ענין אחי, לטוס איתך אני יודע למה עשיתי את זה. אבל אני שוב אומר לך לא טעיתי, ההרגשה אתה יודע לכל בן אדם יש קול פנימי, הקול הפנימי הזה אומר לי "עמי פספסו לך את הקרחת" ויכלו לעשות אותה ולתלוש עוד שיערות ו"טקטקו" (כך במקור) אותי. אבל לא נורא אני מאמין בקדוש ברוך ה' (כך במקור) שזה מה שהיה צריך להיות ואין משהו אחר, כי בורא עולם אם היה רוצה לא היה שולח אותי להשתלה הזאת. הכל לא נורא, קח את זה בתור להבא למישהו אחר לראות שהכל "ספץ" שמסבירים לבן אדם מה עושים לו, מה לא עושים לו, לא רק מה עושים, תסביר גם מה לא עושים ולמה לא עושים. זה כיף ככה אתה קונה את האמינות, זהו אחי. אני אין לי שום תלונות כרגע, מקווה שלא יהיה בעזרת השם, הכל טוב, אוהב אותך, מעריך אותך, בגדול היה טוב, דרך אגב אני צריך לדבר איתך אולי אפשר לעשות איזה משהו, אני יכול לשלוח לך הרבה אנשים".**

בית משפט השלום ברחובות

ת"א 41421-04-19 זוהר נ' עמי

תיק חיצוני:

19. בשיחה מיום 7.2.19 באה לידי ביטוי אותה דואליות ביחס של הנתבע לתובע, כפי שהיא באה לידי ביטוי אף בעדותו בפניי, לפיה יש לו הערכה לתובע ברמה האישית אך טענות לגבי טיב השירות שניתן על ידו. משכך, בתמלול השיחה מיום 7.2.19 יש לתמוך בטענות הנתבע, כי לא היה שבע רצון מהשירות ומתוצאות ההשתלה והוא הביע זאת עוד קודם למשלוח ההודעה בקבוצה ביום 24.3.19.

גם העובדה שהנתבע, על אף הביקורת באותה שיחה, מוכן לשלוח לתובע לקוחות ובלבד שיספר את הטעון שיפור מלמדת על כנות כוונותיו והערכתו לתובע ברמה האישית ורצונו שהתובע יפיק לקחים ויעמוד בהתחייבויותיו כלפי אחרים בעתיד.

הנתבע אישר בהגינותו, כי אכן התכוון להפנות לקוחות לתובע, שכן הם היו חברים והוא רואה בתובע אדם טוב ובלבד שיתקן את השירות הרע שנתן לו.

הנתבע הסביר, כי רשם בהודעה שמי שאינו מרוצה מההשתלה שיפנה אליו בפרטי וזאת מטעמי כבוד ונימוס, על מנת שלא לנהל את הדיון בדבר חוסר שביעות הרצון בקבוצה. לטעמי, מדובר בגישה מכבדת ועניינית שאין בה ללמד על רצון לפגוע בתובע אלא למצות את זכויות מי שחשו נפגעים מהשירות של התובע. הנתבע הסביר, כי בהמשך החליט לוותר על התביעה לאחר שנועץ ברב שלו והגיע למסקנה שחוסר ההצלחה זה משמיים. משום כך אף החליט שלא לבצע השתלה חוזרת.

כאשר הוטח בנתבע ששלחו לו דף עלון, וכי ניתן לו הסבר לפני הטיסה השיב שזה היה ביום של ההשתלה. לדבריו, לכולם כאב והיו שטפי דם ולכן כשהתובע אמר שלרוב האנשים אין כאב זה לא הסבר מספיק והיה עליו להסביר גם על האפשרות של מי שעשויים לחוות כאב ואת עוצמתו. האכזבה שלו הייתה שהתובע לא מסר את הדברים והנתבע נאלץ לגלות זאת רק בזמן ההשתלה ולאחר מכן. הנתבע אישר שלא קרא את העלון ששלח לו התובע בהודעה בווצאפ, אך עמד על כך שמדובר בהוראות לשימוש בשמפו ולא הנחיות הנוגעות להליך ההשתלה והכאבים הכרוכים בכך. העלון לא הוגש על ידי התובע ולכן לא הוכח שנמסרו הנחיות מפורטות לגבי מהלך ההשתלה והכאבים הנלווים לכך.

הנתבע עמד על כך שרשם את ההודעה בקבוצה ממקום של צער, רצון לפרוק ולשתף בקבוצה על ההליך שעבר ולא חלילה כדי להזיק לתובע בשום דרך. לדבריו, גם היום הוא ישמח לעזור לתובע.

20. כבר נקבע בפסיקה, כי ביקורת אף אם היא נאמרת בשפה קשה, לא תהווה לשון הרע. בענייננו, הנתבע הביע ביקורת על טיב השירות שניתן על ידי התובע והקליניקה בטורקיה תוך שהתייחס לנושאים הספציפיים בהם לטענתו השירות היה לקוי וטעון שיפור. הדברים נאמרו מחווייה אישית בגין שירות שניתן לו.

בית משפט השלום ברחובות

ת"א 41421-04-19 זוהר נ' עמי

תיק חיצוני:

21. חרף טענות התובע, כי היה בפרסום לפגוע בתובע בשל החשיפה ללקוחות פוטנציאליים, הרי שבמהלך שמיעת הראיות לא הייתה מחלוקת, כי מדובר בקבוצה סגורה של מי שכבר עברו את הליך ההשתלה (ראו עדות התובע עמ' 10 שורות 30-32), כך שההשפעה של הדברים של הנתבע היא מינורית לנוכח חווייתו האישית של כל אחד מחברי הקבוצה.

22. אין מחלוקת שהתובע לא ליווה את הנתבע בטורקיה חרף הבטחתו ולכן הנתבע הביע את מורת רוחו מהשירות.

סלע המחלוקת היא בעיקר בגלל אי ביצוע השתלה במרכז הראש (איזור הנחת הכיפה). על פי נספח ז', הודעה ששלח התובע לנתבע, התשלום היה בסך 2,300 דולר עבור "ראש מלא", כאשר אין חולק שבאזור הכיפה לא בוצעה השתלה. לטענת הנתבע הדבר לא בוצע בגלל מחדל במתן ששירות ולפי התובע, כי הדבר לא היה כלול בהסכם.

כל ההתכתבויות למעט ההודעה שנשלחה בקבוצה היו התכתבויות פרטיות בין התובע לנתבע ולא פורסמו בשום אמצעי.

ההודעה נשלחה בקבוצה ביום 24.3.19. התובע חסם את הנתבע בקבוצה עוד בטרם נשלחה תגובה כלשהי. לא הייתה דרישה לנתבע לחזור בו מהדברים או להבהירם באותו פורום. ביום 18.4.19 הוגשה התביעה בתיק זה.

כאמור, אף אם יקבע שמדובר בלשון הרע לא הוכחה פגיעה בפרנסה, לא צורף שום מסמך של רוי"ח שיצביע על ירידה בהכנסות ולכן הטענה נטענה בעלמא.

23. אליהו אלקיאן, עד מטעם הנתבע, אשר נסע יחד עם הנתבע להשתלה בינואר 2019, מסר שהוא נזקק להשתלה נוספת במקום אחר בגלל שההשתלה שבוצעה דרך התובע לא הייתה בהתאם לסיכום. יש בעדות זו לחזק את גרסת הנתבע לפער בין מה שהובטח למה שסופק בפועל על ידי התובע ולחוסר שביעות הרצון מהשירות.

24. נוכח כל האמור לעיל, הוכח כי מדובר בפרסום אך עלה בידי הנתבע לשכנע, כי מדובר בדברי ביקורת והבעת דעה בגין שירות ממנו לא היה שבע רצון ולכן עומדת לו ההגנה הקבועה בסעיף 15 לחוק.

25. איני מתעלמת מהמחלוקת בין הנתבע לגולן, ואולם בשים לב לתמלול השיחה מיום 7.2.19, אין בידי לקבל טענת התובע, כי הרקע לפרסום בקבוצה הוא הסכסוך בין הנתבע לגולן ולא חוסר שביעות רצון הנתבע מהשירות שניתן לו על ידי התובע.

בית משפט השלום ברחובות

ת"א 41421-04-19 זוהר נ' עמי

תיק חיצוני:

26. התובע טען שיש לראות בהודעות שהועברו ממקדם האתרים, שנתן שירות לאתר האינטרנט של הנתבע והלין על כך שגולן פוגע בעבודתו, כדברים שיש לייחס לנתבע עצמו. הנתבע העיד, כי מקדם האתרים שהנתבע שכר את שירותיו, רשם לו את הקשיים שמציב גולן ביכולת לקדם את האתר של הנתבע. הנתבע העביר את ההודעות לתובע מבלי שביצע בהן כל שינוי, כך שהנתבע שימש כצינור להעברת ההודעות ממקדם האתרים לגולן באמצעות הנתבע והתובע. הנתבע אף הסביר, ודבריו לא נסתרו, כי מדובר בהודעות בשפה מקצועית שאינה מוכרת לו ושהוא רק העביר את המידע לתובע כדי שימסור אותו לגולן. העובדה שהנתבע אף הוסיף הודעות מטעמו, אין בה לשנות. מכל מקום, מדובר בהתכתבות פרטית בין הנתבע לתובע, שאינה מקיימת את יסוד הפרסום. למעלה מן הצורך, אף יובהר, כי אין כל מקום לייחס את תוכן של ההודעות ממקדם האתרים לנתבע עצמו.

27. סוף דבר, נוכח על האמור לעיל, אני קובעת כי ההודעה שפרסם הנתבע מהווה ביקורת והבעת דעה ולא הוכח שעסקינן בלשון הרע ולכן אני מורה על דחייתה תביעה. התובע יישא בהוצאות הנתבע בסך 11,700 ₪.

זכות ערעור כחוק.

המזכירות תעביר לב"כ הצדדים.

ניתן היום, י"א שבט תשפ"ד, 21 ינואר 2024, בהעדר הצדדים.

אדנקו סבחת- חיימוביץ, שופטת

